

UVAJANJE PROGRAMA MENTORSTVA ZA ZMANJŠEVANJE ŠTEVILA DELOVNIH NEZGOD

Izvajalka: Urška Kukovič Rajšp

Datum: 23. 1. 2016 Podjetje: Arcont, d. d.

*Projekt delno financira Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije.*

Vsebina usposabljanja

Razumevanje
mentorstva

Proces
mentorstva v
skupini
Impol

Kompetence
mentorjev

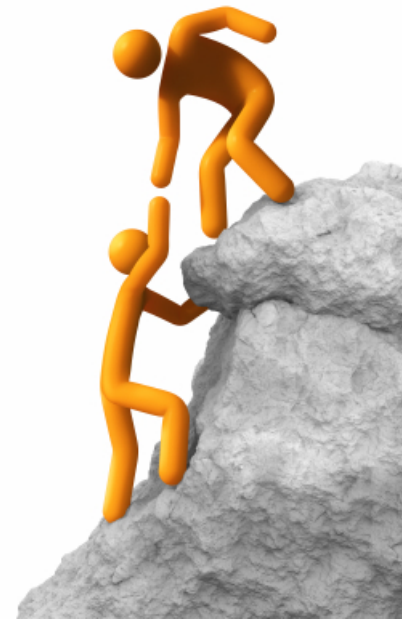

Skrb za VPD

Teme usposabljanja

Izvor mentorstva

- Vzgojitelj, učitelj, vzornik = oseba, vredna zaupanja, ki drugim svetuje in pomaga
- Izvor besede „mentor“:
 - Grška mitologija;
 - Mentor - prijatelj Odiseja, pred odhodom v trojansko vojno mu zaupa varstvo dom in družino ter vzgojo sina Telemaha

Koncept mentorstva

M - (angl. Manages the relationship) - upravljanje procesa

E - (angl. Encourages) – spodbuja mentoriranca

N - (angl. Nurtures) – skrbi za mentoriranca

T - (angl. Teaches) – uči mentoriranca

O - (angl. Offers respect) – obojestransko spoštovanje

R - (angl. Responds to mentee's needs) – se odziva na potrebe mentoriranca

Kdaj je mentorstvo uspešno

- Obojestransko zaupanje
- Redni stik in pogovor
- Miselnost: mentor verjame v koristi procesa mentoriranja
- Dobra priprava programa
- Pristop mentorja (spodbuja, uči)
- Redna evalvacija uspešnosti dela

Mentorstvo v podjetjih

Neformalno

- Nekateri osebe v podjetju prostovoljno prevzamejo mentoriranje drugih (prenašajo znanje, so drugim v oporo);
- Pri neformalnem mentorstvu interni prenos znanj ni definiran; mentor in mentoriranec se svojih vlog morda niti ne zavedata

Formalno

- V organizaciji obstaja urejen, formalen mentorski sistem (pravilniki, dokumenti)
- Ob pravilni uporabi predstavlja dober sistem za zagotavljanje učinkovitosti in kakovosti.
- Dodatek za mentorstvo, prepoznana vloga mentorjev

Kdaj je mentorstvo najbolj koristno

- Razvoj ključnih zaposlenih in naslednikov
- Uvajanje novih sodelavcev, uvajanje po daljši odsotnosti

Uvajanje mentorstva

Mentorski proces

1. Podpora in odločitev vodstva, analiza stanja, opredelitev sistema mentorstva
2. Priprava dokumentov (pravilniki, akti)
3. Usposabljanje mentorjev (identifikacija in priprava)
4. Priprava strategije (določitev ciljev, sklenitev mentorskega dogovora, gradnja odnosa)
5. Evalvacija (določitev kazalnikov za ocenjevanje in izvedba analize – št. uspešno zaključenih mentorstev, stroškovna učinkovitost ...)

Pozitivni vplivi

- Ohranjanje motivacije za delo pri mentorirancih in mentorjih
- Izboljševanje komunikacije in organizac. klime
- Izboljšanje produktivnosti in kakovosti
- Nadzorovan način prenosa znanja
- Merljivi učinki
- Uvedba sistema upravljanja znanja in intelektualnega kapitala podjetja
- Stroškovno učinkovit sistem

5 stopenj prenosa znanj

1. Priprava mentorja na usposabljanje
2. Razlaga mentorja
3. Izvedba mentoriranja ob nadzoru mentorja
4. Samostojno izvajanje mentoriranja
5. Evalvacija procesa in dajanje povratne informacije

MENTORSTVO V SKUPINI IMPOL

THE HUMAN FACTOR

Zanimivo: Analiza okoli 1000 smrtonosnih letalskih nesreč je pokazala, da je bil za večino nesreč kriv človek.

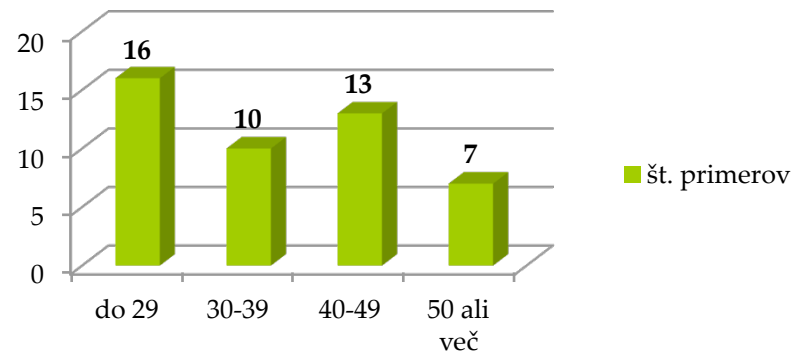
Dejstvo: Človeški faktor JE glavni dejavnik delovnih nezgod in drugih poškodb izven dela.

Novozaposleni

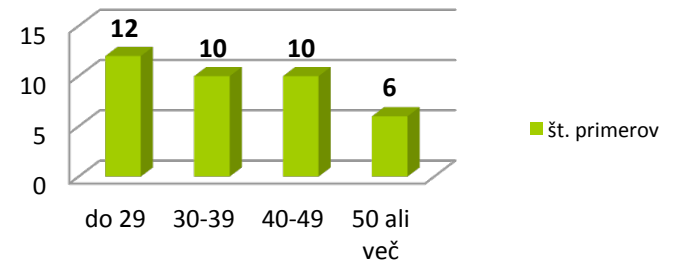
- Uvajanje programa mentorstva za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu med mladimi delavci. ZAKAJ?

- Pri mladih je večja tudi verjetnost, da bodo zboleli za poklicno boleznijo (EU-OSHA)...

Starost poškodovanca ob DN (delovni nezgodi)
2012

Starost poškodovanca ob DN 2013

Potek programa mentorstva v skupini Impol

- Vsakemu zaposlenemu je določen mentor ob zaposlitvi,
- mentorja dodeli vodja procesa (v sodelovanju s kadrovsko službo),
- mentor pripravi program usposabljanja v sodelovanju z varnostnim inženirjem,
- določi se čas usposabljanja (navadno 3 mesece ali 6 mesecev),
- usposabljanje zaposlenega,
- po zaključku usposabljanja se izvede praktičen preizkus znanja;
- če zaposleni preizkusa uspešno ne opravi, ga ponavlja oziroma ob res slabem razumevanju postopkov ne dobi podaljšanja zaposlitve.

Naloge mentorja

Pregled ključnih nalog mentorja

- Priprava programa usposabljanja
- Predstavitev delovnega procesa
- Vpeljava v delovni proces
- Praktični nasveti (kako je s koriščenjem malice ...)
- Izvedba programa po planu in sprotno preverjanje razumevanja vsebine s strani mentoriranca
- Dodatna pojasnila glede varnega dela in uporabe OVO
- Zaposleni se nanj obrača z vprašanji
- Po poskusnem obdobju poda oceno zaposlenega

Praktični nasvet: Zabeležite si glavne uspehe in težave, na katere ste naleteli med procesom mentorstva. Redno spremljanje aktivnosti mentoriranca je osnova za objektivno oceno njegove uspešnosti!

1. KORAK

Določitev mentorja in priprava programa

1. DEL PROGRAMA

DELOVNA OPRAVILA	Oznaka navodil za delo in varno delo	OPRAVIL DA/NE
Plinske odstajne peči	ND 011 003, ND 011 004, ND 011 005, NVD 011 003, NVD 011 004, NVD 011 005, ND 011 112	
Lini stroji	ND 011 008, ND 011 009, ND 011 010, NVD 011 008, NVD 011 009, NVD 011 010	
Alucompact	ND 011 015, NVD 011 015	
Litje z AirSlip sistemom	ND 011 019, NVD 011 023	
Ulivanje ter kontrola drogov in bram	ND 011 114, KM 011 007, KM 011 008, KM 011 009, ND 011 115, KM 011 010	
Rokovanje z žlebovi za prelivanje taline	ND 011 027	
Jemanje kemijskega vzorca	KM 011 003	
Meritev temperature taline	KM 011 004	
Merjenje vodika	KM 011 005	
Merjenje z UZ napravo	ND 011 029, KM 011 006	
Posnemanje posnemkov	ND 011 107	
Čiščenje taline v odstajnih pečeh	ND 011 109	
Čiščenje taline s talili	ND 011 108	
Rokovanje z napravo za stiskanje žlindre	ND 011 012, NVD 011 012	
Rokovanje s tehtnicami	ND 011 016/ 017, NVD 011 016/017	
Rokovanje s prenašali, obešali in zaboji za povratni material	ND 011 018, ND 011 124, NVD 011 018	
Rokovanje z različnimi strojnimi pripomočki (krožna žaga, ročni mešalnik, rampa za odlaganje drogov, silos za baker, ročno orodje, brusilni stroj)	ND 011 033/034/035/036; NVD 011 022, NVD 011 026, NVD 011 027, NVD 011 029, NVD 011 030, NVD 011 032	
Uporaba in vzdrževanje orodij, čiščenje kokil	ND 011 120, ND 011 122	
Transport ulitkov	ND 011 116	
Varno delo z mostnim dvigalom in viličarjem	NVD 011 019/020	
Označevanje povratnih surovin	KM 011 013	

2. DEL PROGRAMA

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU		OPRAVIL DA/NE
Pozna zahteve po uporabi zaščitnih sredstev in jih upošteva		
Pozna pomen varnostnih funkcij na strojih in jih upošteva		
Pozna pravila obnašanja in varnega dela ter jih upošteva		
Pokaže kje ima NVD, opiše postopke ukrepanja v primeru izrednih razmer		
Pozna lokacije DEFIBRILATORJEV in omaric za prvo pomoč, itd.		

3. DEL PROGRAMA

VARSTVO PRED POŽAROM		OPRAVIL DA/NE
Požarni red	OP 003 012	
Izvleček požarnega reda (zna pokazati, razume piktograme, pozna prepovedi itd.)		
Pozna načine alarmiranja gasilcev IC Impol v primeru požara		
Zna pokazati evakuacijske poti in izhode		
Pozna lokacijo-zbirno mesto po evakuaciji		
Praktični prikaz gašenja z gasilnikom na CO2 in prah		
pokaže lokacijo hidrantov in pove način uporabe		
Razno		

4. DEL PROGRAMA

VAROVANJE OKOLJA		OPRAVIL DA/NE
Pozna sistem ločevanja odpadkov in ločuje odpadke		
Ve kako ukrepati v izrednih razmerah	OP 003 006	
Pozna zahteve za vzdrževanje čistega delovnega okolja		

5. DEL PROGRAMA

INFORMACIJE O PROCESU		OPRAVIL DA/NE
Pozna značilnosti proizvodnega procesa livarna		
Pozna delo na vseh linijah znotraj PP livarna		
Razume pomen kakovosti izdelkov za nadaljnje procese		
Razume predelavo aluminija znotraj skupine Impol		

Pomembno:

- Program služi za obdobjno preverjanje na delovnem mestu.

2. KORAK

Usposabljanje zaposlenega na delovnem mestu

Mentor mora zaposlenega pred prvim začetkom izvajanja določenega opravila poučiti in seznaniti:

- z oceno tveganja za posamezno delovno mesto,
- s postopki, ki se nanašajo na njegove delovne naloge (navodila za delo, navodila za varno delo, navodila za ravnanje z okoljem),
- o pravilnem načinu izvajanja delovnih nalog **(s poudarkom na PZV),**
- o pravilnem načinu ravnanja z delovnimi napravami, **dvigovanju, potiskanju bremen, urejenosti delovnega mesta, prehodi...**
- o pravilnem načinu ravnanja v primeru nastanka izrednih razmer, kadar delavec opravlja delovno opravilo, kjer lahko pride do izrednih razmer,
- Opis delovnih nezgod, posledice, vzroki, itd.

3. KORAK

Preverjanje usposobljenosti na delovnem mestu in poročilo o preizkusu znanja

Vprašanja:

1) Izpolnjevanje obrazcev vzdrževanja v PP Cevarna in PP profili

Letni plan preventivnih pregledov (obr. Cx - 1.0)

Dnevni, tedenski in mesečni preventivni pregledi (obr. Cx - 2.0)

Tehnološki list (obdobnega) preventivnega pregleda (obr. Cx - 3.0)

Delovni nalog vzdrževalnega posega (obr. Cx - 3.1)

Delovni nalog priprave rezervnih delov (obr. Cx - 3.2)

Evidenca dnevnih opravil (obr. Cx - 4.0)

Skupinska kalibracija meril (obr. Cx - 7.0)

Evidenčni karton mazanja, dolivanja in menjave olj (obr. V - 8.0)

Kontrola nepropustnosti plinske instalacije plinskih naprav (obr. V-10.0)

Predaja odpadkov v skladišče odpadkov (obr. V - 1.76)

Sporazum o zagotavljanju požarne varnosti in varnosti pri delu (obr. 8.54)

2) Preventivni pregledi

Mali kontrolni pregledi

Preventivni vzdrževalni posegi po letnem planu preventiv

Uspešna priprava je osnova za uspešno izvedbo del. Pri pripravi vzdrževalnih posegov je potrebno upoštevati sledeče...

Pri izvedbi vzdrževalnih posegov je potrebno upoštevati sledeče

Pri zaključku vzdrževalnih posegov je potrebno

3) VARNOSTNI UKREPI PRI VZDRŽEVALNIH DELIH

Osnovna varnostna pravila

Uporaba zaščitnih sredstev:

Izvajanje postopka označi/zakleni

Vstopanje v nevarna območja

Transport naprav, delov in težjih komponent strojev

Uporaba prenosnega električnega orodja in ročnih svetilk

Delo na višini in uporaba lestev

Ekološki vidik vzdrževalnega pōsega

Ravnanje z nevarnimi in škodljivimi snovmi

4) Vzdrževanje plinskih naprav

Kontrolo delovanja in po potrebi nastavitve plinskih gorilcev (POLLETNO)

Kontrola nepropustnosti plinske instalacije (LETNO)

Vzdrževanje in pregledi plinskih sevalnikov

Vzdrževanje plinskih peči (po definirani frekvenci)

5) VPD

Politika PZV,

Kje je v LLT dovoljeno kaditi?

Kako ukrepamo v primeru delovne nezgode?

Obvezna zaščitna oprema, kje se nahajajo navodila za varno delo?

Lokacija gasilnih aparatov, omarice za prvo pomoč, defibrilator, št. gasilcev (3300)

Katera tveganja ste prepoznali pri vašem delu-ocena tveganja

MENTORSTVO: POROČILO O PREIZKUSU ZNANJA

	IME IN PRIIMEK	DELOVNO MESTO
MENTORIRANEC		
MENTOR		

OBDOBJE MENTORSTVA:	
Datum preizkusa znanja	

PREIZKUS ZNANJA OPRAVIL:	DA	DELNO	NE
POJASNILO:			

Priloga:

OCENA ZAPOSLENEGA		
Delovna učinkovitost	Odnos do dela	Odnos do tima
MNENJE PODAL:		

SAMOOCENA ZAPOSLENEGA

NADALJNE AKTIVNOSTI	
PODALJŠANJE DELOVNEGA RAZMERJA	DA NE Če da, do kdaj:

DODATNE AKTIVNOSTI:

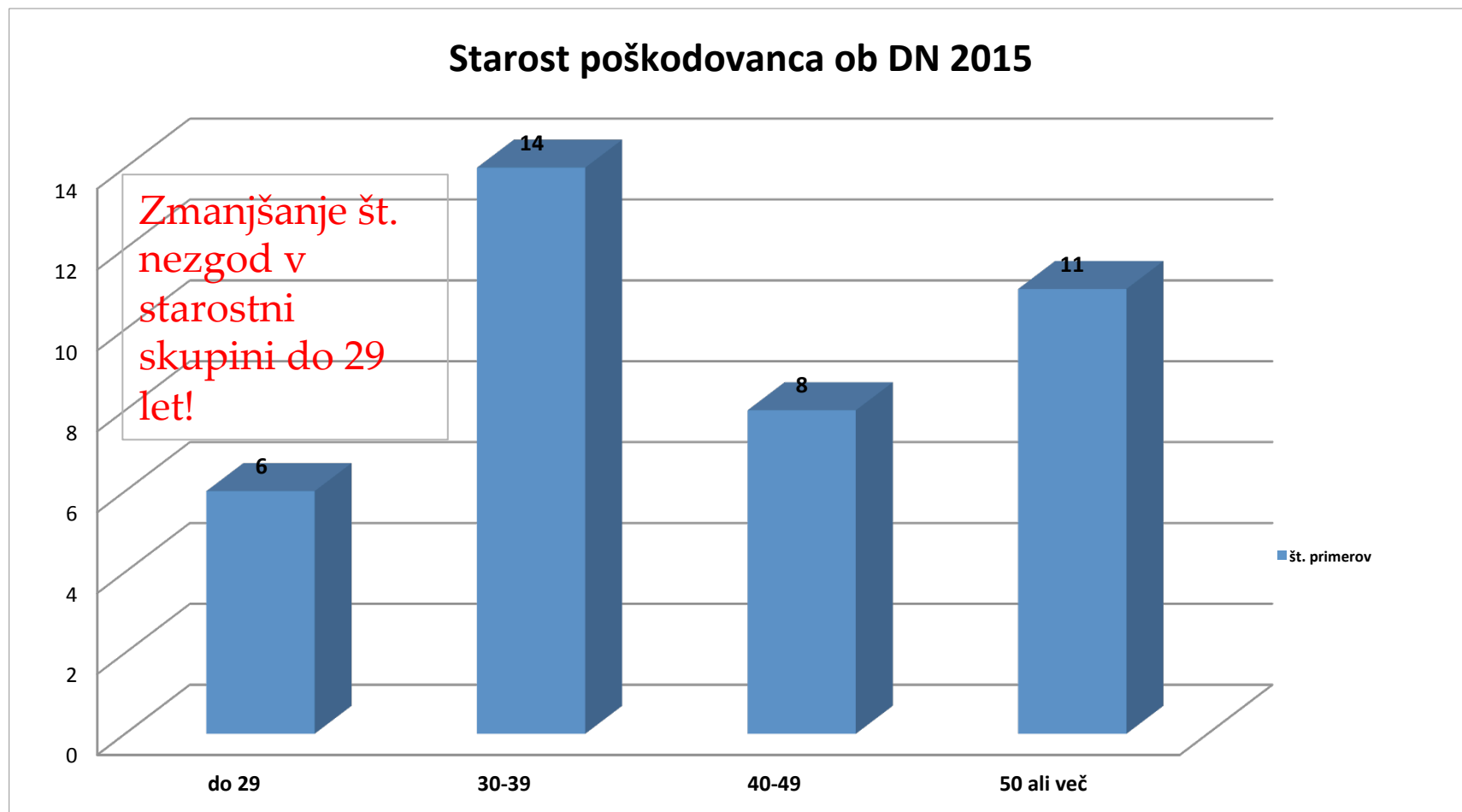
DODATEK ZA MENTORSTVO (kdo in obseg)	
IME IN PRIIMEK	OBSEG UR

Komisija:

Pomembno:

-preizkus znanja se vedno opravi pred podaljšanjem pogodbe o zaposlitvi

Delovne nezgode

KOMPETENCE MENTORJA

Ključne veščine

Veščine učinkovitega mentorja

- Aktivno poslušanje
- Sposobnost gradnje zaupanja
- Sposobnost motiviranja
- Postavljanje ciljev in identifikacija realnega stanja (znanja in sposobnosti mentoriranja)
- Upravljanje s tveganji (za zdravje in varnost) na DM
- Zmožnost introspekcije
- Dobre interpersonalne veščine

Veščine dobrega mentoriranja

- Aktivno poslušanje
- Sposobnost prevzemanja odgovornosti
- Predanost delu
- Pripravljenost na učenje
- Sposobnost dojemanja podanih vsebin
- Zaupanja vreden – opravi dogovorjene aktivnosti in varuje morebitne poslovne skrivnosti

Podajanje razlage

- Razlaga naj bo jasna, fokusirana
- Razlaga na primerih
- Pridobivanje povratne informacije – mentorirancu ob koncu postavite relevantno vprašanje, vezano na vsebino, ki ste jo pojasnili.

Proces mentoriranja

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

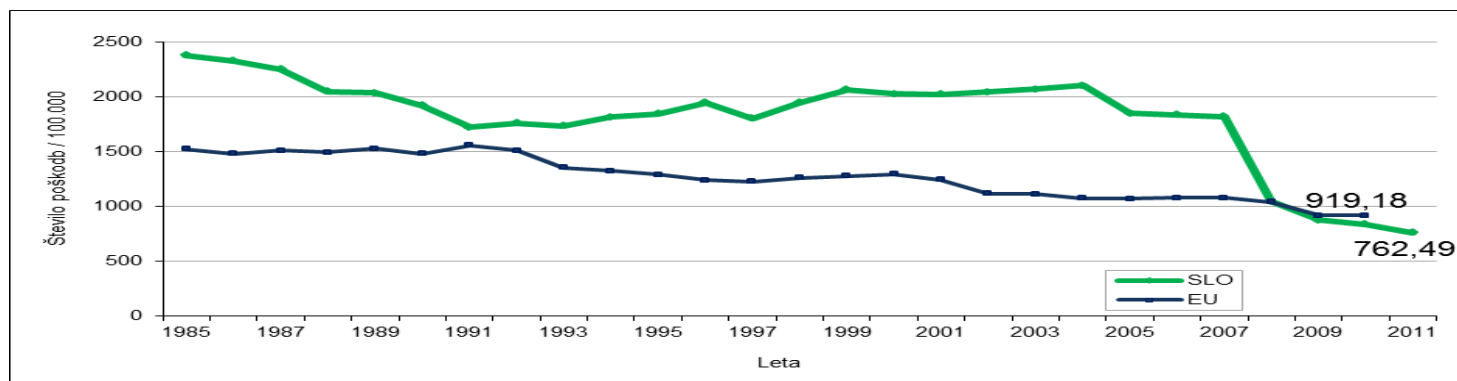
Ključna dejstva

- ❑ V Evropski uniji vsakih nekaj minut nekdo umre zaradi vzrokov, povezanih z delom.
- ❑ Vsako leto se na sto tisoče delavcev poškoduje pri delu.
- ❑ Moški doživijo več nezgod kot ženske.
- ❑ Stopnja pogostosti nezgod je pri mladih delavcih višja kot pri drugih starostnih skupinah; starejše delavce doleti več nezgod s smrtnim izidom.
- ❑ Stopnja pogostosti nezgod je višja v malih in srednje velikih podjetjih (MSP).
- ❑ Stopnje pogostosti nezgod so višje v nekaterih sektorjih, vključno s kmetijstvom in gradbeništvom.
- ❑ Nezgode, ki se pripetijo ponoči, so pogosto usodnejše od nezgod ob drugih urah.
- ❑ Najpogostejše nezgode so rane in površinske poškodbe.
- ❑ Stopnja pogostosti nezgod je višja pri izmenskih delavcih.

Ključna dejstva

- V letu 2014 je bilo v RS SLO prijavljenih kar 9448 delovnih nezgod, 23 s smrtnim izidom.
- Najpogosteje poškodovani deli telesa v vseh dejavnostih so: prsti roke: 28,08 %, noga, vključno s kolenom: 12,04 %, skočni sklep: 5,00 %, hrbtišče roke, dlan: 5,82 %, komolec, podlaket: 4,49 %, stopalo: 4,62 %, zapestje: 4,13 %.

Število poškodb pri delu na 100 000 prebivalcev, Slovenija in povprečje držav, vključenih v EU pred letom 2004, 1985-2010(2011)

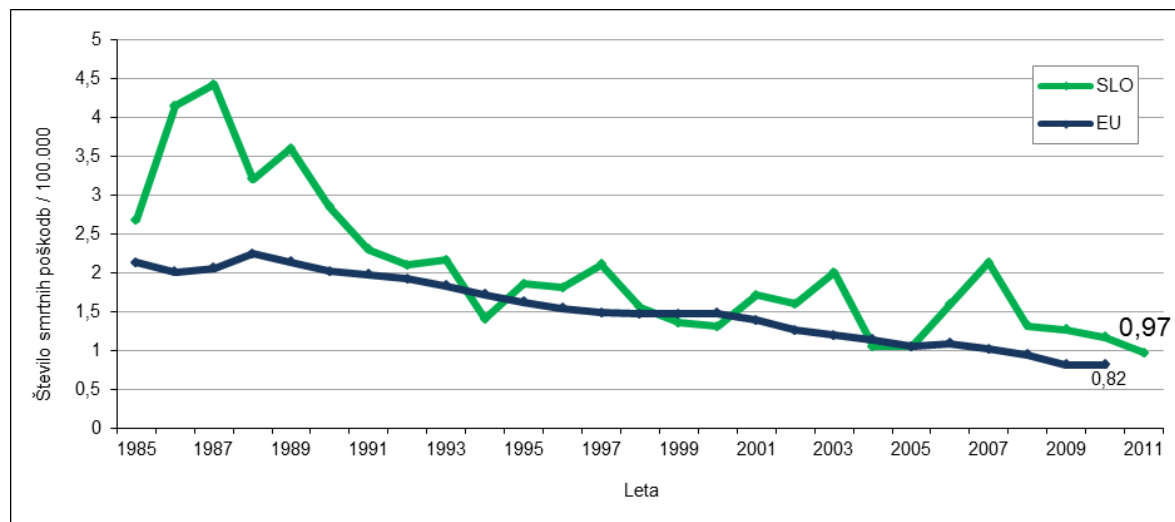

Vir podatkov: WHO/EUROPE, European HFA Database, March 2014

Ključna dejstva

Število smrtnih poškodb pri delu na 100 000 prebivalcev, Slovenija in povprečje držav, vključenih v EU pred letom 2004, 1985-2010 (2011)

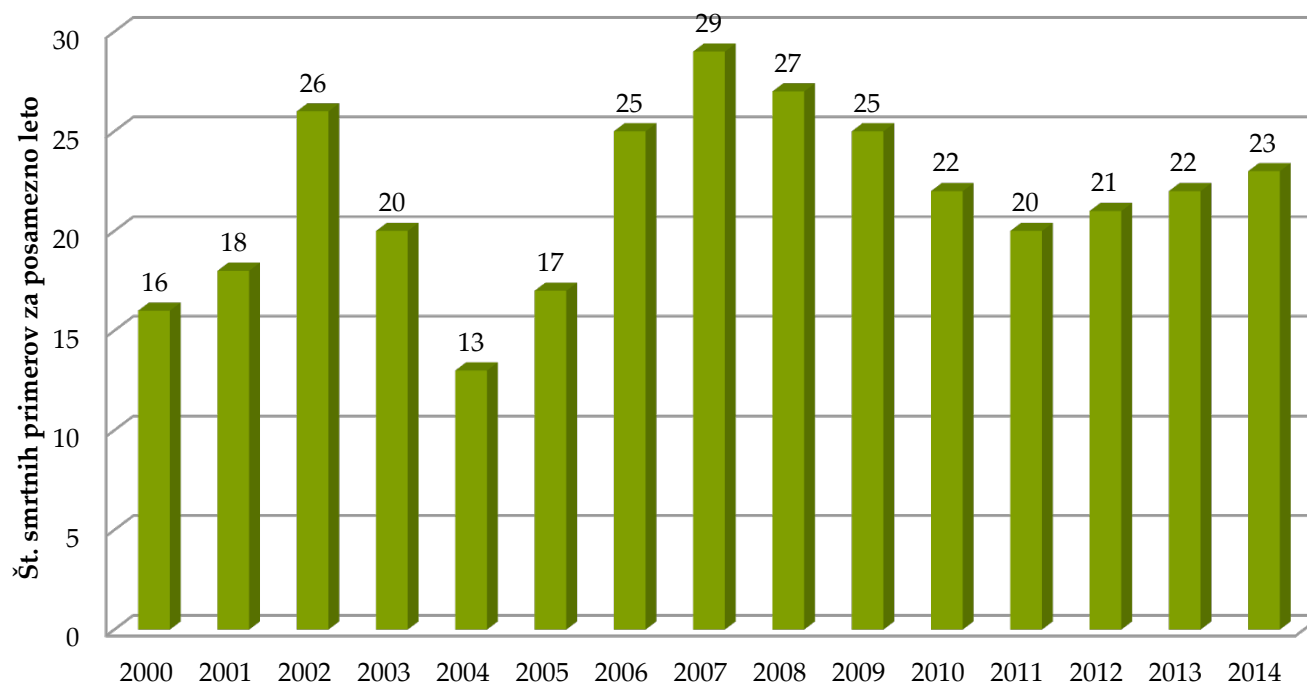
Vsaki
2 minuti
nekdo umre
Zaradi
poškodbe v
EU-27

Vir podatkov: WHO/EUROPE, European HFA Database, March 2014

Ključna dejstva

Število nezgod, ki so imele za posledico smrt delavca, Slovenija, 2000-2014

Najpogostejši vzrok -padec težkega bremena z višine. Smrtno poškodovalo se je največ tistih delavcev, ki so bili zaposleni pri delodajalcih s prijavljeno glavno dejavnostjo »gradbeništvo« (F/41, F/42 in F/43).

Usposabljanje na delovnem mestu

ZVZD-1 (Ur.l.43/2011, 38. člen)

- (1) Delodajalec mora delavca usposobiti za varno opravljanje dela ob sklenitvi delovnega razmerja, pred razporeditvijo na drugo delo, pred uvajanjem nove tehnologije in novih sredstev za delo ter ob spremembi v delovnem procesu, ki lahko povzroči spremembo varnosti pri delu.
- (2) Usposabljanje mora biti prilagojeno posebnostim delovnega mesta in se izvaja po programu, ki ga mora delodajalec po potrebi obnavljati in katerega vsebino mora spreminjati glede na nove oblike in vrste nevarnosti.
- (3) Usposobljenost za varno delo preverja delodajalec na delovnem mestu.
- (4) Delodajalec določi obvezne občasne preizkuse teoretične in praktične usposobljenosti za varno delo za delavce, ki delajo na delovnem mestu, na katerem iz ocene tveganja izhaja večja nevarnost za nezgode in poklicne bolezni ter za delavce, ki delajo na delovnih mestih, na katerih so nezgode pri delu in poklicne bolezni pogostejše.
- (5) Rok za občasne preizkuse iz prejšnjega odstavka ne sme biti daljši od dveh let.
- (6) Inšpektor za delo lahko po opravljenem inšpekcijskem nadzorstvu odredi uskladitev programa usposabljanja s posebnostmi delovnega mesta glede na oblike in vrste nevarnosti. Inšpektor za delo lahko po opravljenem inšpekcijskem nadzorstvu odredi tudi preizkus teoretične in praktične usposobljenosti za varno delo.
- (7) Delodajalec mora zagotoviti usposabljanje delavcev v njihovem delovnem času in zanje brezplačno.

Kako projekt mentorstva prispeva k zmanjševanju delovnih nezgod?

- Izboljša se razumevanje zahtev delovnega mesta, opredeljenih postopkov in zadolžitev glede varnosti in zdravja pri delu.
- Praktični preizkus preverjanja usposobljenosti (tudi s področja VPD) daje povratno informacijo glede usposobljenosti zap. in je osnova za morebitna dodatna usposabljanja.
- Usposabljanje na DM je zakonska obveza delodajalca.

UVAJANJE MENTORSTVA
V PODJETJIH ARCONT, D.
D. IN ARCONT IP, D. O. O.

Naloga

1 h

- Pripravite program mentorstva za delovna mesta v procesu, za katerega ste zadolženi.
- Naredite opis ključnih aktivnosti, ki jih mora zaposleni obvladati na posameznem DM za samostojno izvajanje dela.
- Program morata pregledati in dopolniti inženir VPD in kadrovska služba.

NAJLEPŠA HVALA!

skei

 Kadring